

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De Gevangenvaarder van Filippi 3.

”En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis.”
16 : 30 en 31.

Hoe wonderlijk zijn de wegen des Heeren. De gevangenvaarder van Filippi stond zo koud en onverschillig tegenover Paulus en Silas toen zij in de gevangenis werden gebracht. Maar de Heere werkte een grote verandering in dit donkere hart. Een aardbeving was mede het middel waardoor de gevangenvaarder tot inkeer kwam. Hij werd overtuigd van zijn zonde en schuld en zijn levensvraag werd: Wat moet ik doen opdat ik zalig worden?

Op deze vraag gaven Paulus en Silas het enige juiste antwoord. Dit antwoord is kort, rechtstreeks, begrijpelijk, volledigen afdoende.

Paulus en Silas wijzen de overtuigde gevangenvaarder op de Heere Jezus Christus. Hij is de enige Redder en Zaligmaker. Er is geen andere Naam onder de hemel gegeven waardoor wij zalig kunnen worden. Zijn Naam is Jezus, dat betekent: Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonde (Mattheüs 1 : 21). Hoe groot en heerlijk is deze Zaligmaker en Verlosser.

Het antwoord is kort, maar wonderlijk volledig. Zo leert Paulus het in al zijn brieven. Wat betekent het om in de Heere Jezus Christus te geloven?

We merken allereerst op dat Paulus niet tot de gevangenvaarder zegt: Geloof en gij zult zalig worden. Er wordt tegenwoordig veel over geloof gesproken, zonder dat men zegt wat het is, of in wie wij moeten geloven. Men kan echter onmogelijk geloven, zonder iets of iemand te hebben waarin men gelooft. Velen denken dat het geen verschil maakt waarin je gelooft of in wie je gelooft, zo lang je maar een gelovige houding aanneemt. Dat is een geloof zonder inhoud, een geloof dat bedriegt. Het is wel waar dat er een zeker uitwendig geluk in zo'n bedriegelijk geloof kan zijn. Ik kan bijvoorbeeld naar een gevangene gaan en hem een pardonbrief geven met een valse handtekening er onder. Voor een tijd kan deze gevangene daar heel blij mee zijn. Maar aan zulk een blijdschap hechten we toch weinig waarde. Geloof in een bedriegelijke godsdienst is nog minder dan geen geloof, omdat we dan de noodzaak voor de ware godsdienst niet meer zien. Om te weten wat het ware geloof is moeten we begrijpen dat het geloof in de Heere Jezus Christus is.

Om in de Heere Jezus te geloven, was het nodig voor de gevangenvaarder om iets over de Zaligmaker te weten. Om in Hem te kunnen geloven moet er toch kennis zijn. Misschien heeft hij Paulus horen preken. Die gelegenheid was er tenminste. In elk geval hij leerde omtrent de Heere Jezus in het gesprek met Paulus en Silas.

Eerder in de nacht mocht Paulus het middel zijn dat deze man voor zelfmoord bewaard

bleef. Nu mag hij hem wijzen op de enige weg die redt van het eeuwig verderf. Paulus mag deze verslagen zondaar vertellen hoe hij met God verzoend kan worden. Paulus wijst op de Heere Jezus Christus. Alleen door het geloof in Hem is er vrede met een heilig en rechtvaardig God. De Heere Jezus Christus is de enige Zaligmaker van het verlorene. Er is geen andere weg ter behoudenis. Hij Zelf zegt: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij (Johannes 14 : 6).

Hij is een liefdevolle Zaligmaker. Ook is Hij een volkomen Verlosser. Hij kan de grootste zondaren redden. Hij kwam op deze aarde uit liefde tot de Vader, om Zijn wil en welbehagen te doen.

Maar Hij kwam ook uit liefde tot verloren zondaren. Voor een verlorene is er niemand die met die dierbare Heere Jezus te vergelijken is. Hij is dierbaar boven alles. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Als Borg en Middelaar heeft Hij hier op aarde aan het recht Gods voldaan. De zondaar zelf is daartoe onbekwaam. In plaats van dit te kunnen, maakt de mens dagelijks zijn schuld groter. Aan het recht Gods voldoen betekent niets minder dan het dragen van de straf der zonde en het volbrengen van de gehele Wet. Omdat deze weg van genade door recht de enige weg is, is de Heere Jezus als middelaar noodzakelijk. Alles wat de zondaar nodig heeft tot zaligheid is in Jezus Christus. Hij is de Bron van Zaligheid.

Hij alleen maakt zalig. Wat is dan de waarde van het geloof? Het geloof verbindt aan Hem. Het zaligmakend geloof verenigt met Christus. In Hem alleen is het wezen van God zodanig geopenbaard, dat men tot God kan gaan als de Fontein van het leven.

Wat is nu het geloof in Christus? Het wordt ons in Gods Woord ook genoemd een komen tot Christus. Dat komen tot Christus is niets anders dan een zich wenden tot Hem met het gehele hart, tot Christus zoals Hij geopenbaard is in de Schriften. Het is het resultaat van het waarderen van Hem zoals Hij wordt voorgesteld in het evangelie. Het is een omhelzen van Hem op Zijn eigen voorwaarden. Het is een afzien van alle andere "zaligmakers". Hij is voor het geloof de Enige. Paulus en Silas hebben in die nacht de waarheden van het evangelie en het geloof in de Heere Jezus Christus uitvoeriger bekend gemaakt aan de gevangenvaarder en zijn gezin.

Hoe wonderlijk en gezegend was deze nachtelijke bijeenkomst. De heilbegerige hoorders luisterden met verwondering naar de rijke boodschap van het evangelie van Gods genade. Ze werden getrokken door eeuwige liefde.

Ze deden na de prediking allen belijdenis van hun geloof in God, die alleen gekend kan worden in en door Jezus Christus. Alle leden van dit gezin werden in die nacht gedoopt in de naam van de Vader, de Zoon en van de Heilige Geest. Zeer terecht kan hier gezegd worden wat de Heere Jezus eenmaal zei in het huis van Zacheus: Heden is deze huize zaligheid geschied.

Niet alleen kwam de gevangenvaarder tot het geloof, maar ook alle leden van zijn gezin. Ze kwamen allen tot het geloof in de enige Zaligmaker Jezus Christus. Wat is dat heer-

lijk om tot Christus te mogen komen. Om Hem in waarheid te mogen leren kennen als onze Zaligmaker. Niets kan met dat grote geluk vergeleken worden. Wat is die rijkdom van Zijn genade toch groot. Wie die genade leert kennen, ook vandaag, die kan dat grote wonder nooit bevatten. Die vindt het eerlijk niet een vanzelfsprekende zaak. Maar die eindigt in God Drie-enig. Die geeft de eer aan God de Vader die trok in onwederstandelijke liefde, aan God de Zoon die verloorste uit de grote nood, en aan God de Heilige Geest die Zijn Woord heiligde aan het hart.

Geen wonder dat de gevangenvaarder zeer verheugd was toen hij met zijn gezin zo rijk gezegend werd. Toch heeft hij nu Paulus en Silas niet vergeten. De mannen die hij de vorige avond zo zonder medelijden in de binnenste kerker had geworpen, werden nu zijn beste vrienden. Zo heeft hij ze ook behandeld. Het ware geoff heeft altijd echte kenbare kanten. Dat geloof is door de liefde werkende.

Een geloof van hemelse oorsprong draagt vruchten. Het werkt liefde in het hart voor de Heere en Zijn dienst. Liefde voor God en de naaste. Paulus en Silas werden nu liefdevol verzorgd.

De gevangenvaarder kwam door het geloof tot Christus. Zo is hij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand roeme (Efeze 2 : 8 en 9).

Hoe heerlijk is dat geloof dat met Christus verenigt. Door het geloof zo wordt Hij onze Zaligmaker. Het is genade wanneer wij leren zien dat wij Hem nodig hebben. Het is genade wanneer wij door het geloof mogen zien, dat Hij een gepaste Zaligmaker is voor een verlorene. Het is genade wanneer wij Hem mogen omhelzen door een levend geloof. Hoe onuitsprekelijk heerlijk is Gods genade in Christus Jezus!

Kent u reeds dit heilgeheim?

Clifton, N.J.

G. Hamstra

Van de Redactie

1. **Ontmoetingsdag.** Het is van belang dat we in elk nummer herinneren aan de ontmoetingsdag die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 5 april a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Sliedrecht-centrum. Het programma ziet er als volgt uit:

Morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur:
opening: Ds. H.C. van der Ent van Dordrecht-centrum
spreker: Ds. M. Vlietstra van Zeist
slotwoord: Ds. P. Beekhuis van Rotterdam-Kralingen
Pauze.

middagsamenkomst: aanvang 2 uur:
opening: Ds. B. de Romph van Noordeloos
spreker: Ds. P. van Zonneveld van Driebergen
slotwoord: Ds. M.C. Tanis van Sliedrecht-centrum

We hopen van harte dat velen zich voorstellen en voorbereidingen treffen om D.V. deze ontmoetingsdag te bezoeken. De Heere heeft het steeds weer welgemaakt. De Heere moge ook deze keer ons allen ten goede gedenken.

2. **De eindredacteur.** Op dringend verzoek deel ik even mede hoe het met mij gaat in

lichamelijk opzicht. Ik loop nog met krukken, maar al sinds verschillende weken kan ik bezoeken afleggen, voorzover de afstand niet te groot is. Meermalen is er een ouderling die me vergezelt naar ziekenhuizen en andere plaatsen, waar ik anders niet kan komen. Zondag 9 februari j.l. heb ik voor het eerst weer een keer gepreikt, nadat ik al enkele weken met de gemeente opgegaan was naar Gods huis. Ik hoop verder van week tot week Gods Woord te mogen blijven bedienen en in de toekomst nog meer ambtelijke arbeid te kunnen gaan verrichten. De Heere heeft het tot hiertoe bijzonder wel gemaakt.

B.

Van de administratie

Helaas is de verzending van de acceptgirokaarten wat vertraagd, onze excuses daarvoor, maar nu moet u ze als het goed is, ze per afzonderlijke post hebben ontvangen. We zien uw betalingen met belangstelling tegemoet. We konden weer 5 nieuwe abonnees noteren en ontvingen f 162,50 aan giften, waarvoor onze hartelijke dank. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Uit het land van de Bijbel 52.

D. HET RECHTSWEZEN.

a. De "rechtspraak".

Wij willen eerst bezien, waar de "rechtspraak" werd gehouden, waar dus het "Rechtsgebouw" stond. En dat was... in de "stadspoort". U zult opmerken: een zeer bescheiden plaats. Hoe kon men nu in een poort een "rechtszitting" houden? Doch dat zal spoedig duidelijk worden.

Want, laten we het maar spoedig opmerken, dat we hier niet moeten denken aan een poort met een deur en laten we maar zeggen een zware deur, o neen, we kunnen hier spreken van een "poortgebouw". Niet alleen tot een "doorgang", maar als een plaats, welke we kunnen vergelijken met een ruime zaal met een ingang en een uitgang en waar langs de wanden "divans" stonden, bekleed of met kussens, waarop men kon rusten... en... waar ook de "RECHTSPRAAK" geschiedde.

Ook als een goede gelegenheid voor handels-transactie's af te wikkelen of tot gezellig verkeer. Ja, zelfs voor "markten". Maar was het daar niet erg warm voor de zaken? O neen! Want vóór de poort stonden "bomen", die voor heerlijke schaduw zorgden.

Zo hebben we in één van onze vorige lessen al eens opgemerkt, dat Abraham in de poort van Hebron van een zekere Efron kocht de "spelonk van Machpela" als een begraafplaats voor Sara.

Welnu, zo hadden in de poort de rechtszittingen plaats van de "OUDSTEN" der stad, die in twistzaken uitspraak deden. Alwaar ook het geding plaats had van een "doodslag", of die al of niet geschied was met "voorbodachte rade". Doch straks hierover nader, wanneer we een en ander willen schrijven over de "BLOEDWRAAK".

Allereerst deze opmerking! Bij de "rechters" berustte óók de "regering" des lands. Ten tijde van Mozes werden "70 oudsten" aangesteld als een afzonderlijk rechtscollege, waar men zijn klachten en rechtszaken kon brengen. Aan het eind van David's oorlogen heeft hij zelfs 6000 ambtslieden uit de Leviëten gegeven die als een "rechtbank" moesten fungeren.

Later heeft koning Josafath zelfs een "oppergerechtshof" gesticht te Jeruzalem, hetwelk de zaken moest afhandelen, die door de plaatselijke rechtbank niet konden afgehandeld worden.

Zaken van "godsdienstige" aard werden onder presidium van de HOGEPRIESTER afgewikkeld en die van "burgelijke" aard werden gebracht bij de "vorst" uit Juda. Het Joodse "SANHEDRIN" is eerst opgericht ná de BABYLONISCHE BALLINGSCHAP, bestaande uit de oudsten, priesters, Schriftgeleerden, Farizeeën en Sadduceeën. Voorts werden de "getuigen" persoonlijk gehoord. Zo lezen we in Deut. 17: 6: "Op de mond van twee getuigen of op de mond van drie getuigen zal de zaak bestaan". (Zie ook: Matth. 18: 16).

Eerst onder de Romeinse heerschappij traden "advocaten" op. De uitvoering van een vonnis had plaats door "rechtsdienaars" terwijl de "doodstraf" werd uitgevoerd door

de gehele "gemeente" door "steniging". De eerste steen werd geworpen door de aanklagende getuigen.

b. De vorm van rechtspleging.

Tijdens het beleid van Mozes had de rechtspleging plaats in de "Tent der samenkomst". Later op open pleinen of "marktplaatsen", dus in de poort van de stad.

Het "Sanhedrin" vergaderde in de tempel, terwijl "spoedzaken" afgehandeld werden in de zaal van de voorzitter. En hier denken we aan Christus, Die als de "lijdende Borg" werd geleid naar Kajafas. Hij riep de "getuigen" op.

Wanneer we zo een en ander hebben geschreven over de "rechtspraak" onder Israël, dan denken we hier aan de berijmde psalm 119 vs. 69:

"Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig Heer;

Uw oordeel rust op d'allerbeste wetten;

Uw loon, Uw straf beantwoordt aan Uw eer".

En geldt dit ook nu nog voor ons ieder?

Zeër zeker!

"Gij eischt van ons, dat w' op Uw waarheid letten;

Dat wij altoos op hogen prijs Uw leer

En 't heilig recht van Uw getuig'nis zetten".

Wel, gel. lezer(es), hebt u dit ook wel eens mogen belijden? We worden in deze weken weer bepaald bij het lijden en sterven van Christus en wat Hij eens geleden heeft vóór de rechter KAJAFAS, toen deze zijn vonnis uitsprak en Hem deed wegleiden naar Pilatus, die het doodvonnis moest bekrachtigen!

De Heilige Geest geve ons te delen in de onmisbare vrucht en zegen van Christus' lijden en sterven!

Dr.

Ds. v. L.

De trek naar de Hervormde kerk

In de Hervormde kerk zijn leden, die destijds in een kerk der afscheiding gedoopt zijn. Omgekeerd is dat ook het geval. De redenen daarvan zijn verschillend. Niet altijd valt die overgang op; meestal vindt zij geruisloos plaats. Wanneer het predikanten geldt, dan is dit anders. Zij immers staan niet in een verscholen hoek, maar werken publiekelijk. Zij staan in een ambt. Zij dienen een gemeente, of zijn bij bijzondere arbeid betrokken nl. ziekenhuispastoraat of geestelijke verzorging van militairen.

Wanneer nu een overgang bekend wordt van een predikant, dan wordt ook vernomen de reden. Op die reden heeft de kerkeraad, de gemeente, het kerkverband recht. Die reden mag geen vage, maar moet een duidelijke, een gegronde reden zijn. Een reden, waarvoor men zich kan beroepen op Gods Woord en de Confessie. Men heeft zich ook, althans dat mag aangenomen worden, naar Schrift en belijdenis verbonden aan de gemeente en in de gemeente het "ja-woord" uitgesproken. Als men dit "ja-woord" niet meer kan houden, ja moet verbreken, dan is dit een hele zaak. Een hele werkelijkheid, want de kerk, waarin men stond had men lief en daar werd men toch geroepen tot het ambt en men heeft beleden dat dit zo is. Nu zijn er als het gaat over roeping en kerk wonderlijke dingen, ja bevreedende dingen. Het is nogal eens voorgekomen, en het verleden werkt nog door in het heden, dat men meent predikant te moeten worden. Men begint met de studie en halverwege de studie verlaat men zijn kerk. De reden is: men zal niet toegelaten worden, of men is één of meer malen afgewezen. Het kan u bekend zijn, dat men in onze kerken en in de Geref. Gemeenten een curatorium heeft. Dit college beslist tot toelating om als admissiaal student te gaan studeren. In de Oud Geref. Gemeenten heeft men een commissie van onderzoek en toelating. De roeping tot het ambt dus, ligt, naar men zegt, in eigen kerk, de kerk waar men belijdenis deed, maar de effectuering ervan vindt plaats in een andere kerk. In dit geval meestal de Herv. kerk. Dit geeft te denken. Ook al is men voorstander en brenger van een schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Staande in het ambt kan menigen niet nalaten af te geven op en het zich afzetten tegen de afscheiding. De Hervormde kerk wordt behoorlijk opgetrokken en gezien als de enige planting Gods in Nederland. Het is de kerk

der vaderen. De afscheiding is niet legitiem. Zij is onwettig. Ik las ergens: "de Doleantie stoelt op het principe van revolutie en naar haar weg ook de Afscheiding in meer of mindere mate". Zo dat weten we! Dat weten we weer! Gelukkig denken verschillenden in de Hervormde kerk daar anders over. Ook wordt niet overgenomen de gedachte dat de Afscheiding niets anders heeft opgeleverd dan een "repeterende breuk". Het hoog van de toren blazen heeft geen grond en "wij hervormden" brengt geen zegen. In het R.D. van zaterdag 1 februari staan de woorden van een Herv. predikant: "er ligt een rouw-floers op Neêrlands kerk en daarvan is noch de Bond, noch het Gekrookte Riet uitgezonderd".

Die uitspraak heeft de afgescheidenen ook veel te zeggen. Er is sinds de afscheiding vorige eeuw heel wat gebeurd. Niet één afgescheiden kerk kan zich verheffen, noch zich beroemen in. Wie dat doet, ziet eigen werkelijkheden voorbij. Werkelijkheden, die niet altijd de pers halen. Er zijn kerken, waar de deuren open staan, zodat men ziet en hoort wat er gaande is, maar er zijn ook kerken, die veel binnen de muren weten te houden, maar laat men a.u.b. tegenover buiten niet de indruk geven: het is bij ons in orde. En mag het in het kerkelijk leven in vele opzichten conform de Schrift en belijdenis zijn, dan geen roem in het schepsel, want ook in mensenroem blaast de Heere. De praktijk van het kerkelijk leven heeft ook dat laten zien. Maar nu is momenteel de Hervormde kerk bijzonder in de belangstelling en dat niet alleen door het proces Samen op weg, maar ook door de overgang van een drietal predikanten en ben ik goed ingelicht zal het niet bij dit drietal blijven. Nu kan de motivatie voor de overgang verschillend zijn, ten diepste, geloof ik, is er maar één reden nl. de behoefte aan meer ruimte. "Meer ruimte voor onderling verschillende levensvisies en geloofsbelevingen". Die ruimte mist men in eigen kerk. "Trouwens (en zo staat het in een interview) als die ruimte er wel zou komen is er volgens dr. Rebel ook geen reden voor een apart christelijk gereformeerd kerkgenootschap. Want dan verschillen deze kerken immers in dat opzicht weinig meer van bijvoorbeeld de hervormde kerk. Vandaar dus een heenkomen naar de Hervormde kerk. Men passeert de Geref. kerk. Het kan zijn dat dit gebeurd is omdat het daar nog altijd kookt en gist als er besluiten vallen over o.m. nucleaire bewapening, homofielen aan het avondmaal. Aan de andere kant bevindt zich in de Hervormde kerk de Gereformeerde Bond. Een Bond, die spreekt! Een Bond, die wenst te spreken en te leven naar Schrift en Belijdenis. Een Bond met een eigen visie op abortus, huwelijk, homofiliteit en politieke prediking en niet te vergeten de vrouw in het ambt en de gezangenkwestie.

Daar echter, en dat is een trieste situatie, er de leefbaarheid mag zijn met tegengestelde meningen in de Hervormde kerk, kunnen de uitgetreden predikanten zich nu goed vinden in de Hervormde kerk. En waar men zich plaatst en hoe men zich opstelt blijft geen duistere zaak. Daar behoeft men niet naar te raden. Men heeft nu al uitgesproken dat men zich distancieert van de Geref. Bond en dat is een kwalijke zaak. Daar m.i. de Geref. Bond overwegend en predikanten, die dicht bij de Bond staan, de Gereformeerde traditie niet ter zijde stellen en de belijdenis voluit honoreren, de belijdenis een legitieme plaats geven in prediking en pastoraat, en haaks staan ten aanzien van de moderne theologie en de hedendaagse Schriftbeschouwing. Nu wordt de overgang ook gebrandmerkt als "uitverkoop". En naar een scribent opmerkt gaat bij een uitverkoop het beste eerst over de toonbank. Dit feit is niet te loochenen. Maar er is ook een andere kant aan de medaille: uitverkoop kan ook opruiming zijn, althans dat lees ik op menig etalage-raam of in bladen. Dit nu zo toepassen op de overgang wil ik direct niet, maar het geeft wel te denken. Waar ik bijzonder wel aan denk: Christelijk Gereformeerden, let op uw zaak. De zaak waarvoor u altijd hebt menen te moeten staan en wat de kracht van de kerken was nl. de Schriftuurlijke, confessionele, bevindelijke prediking. De kracht viel

op in de kerken en daar buiten. Wee onzer wanneer die kracht er niet meer is, dan gaan we ons bestaanrecht als kerken geheel verliezen. Dan wordt ook de band aan het voorgeslacht, het vooroorlogse geslacht doorgesneden en verloochend het beginsel van 1892. Staàn we daar nog voor dan zal dit meer moeten gaan blijken in prediking en pastoraat. In theologisch onderwijs en catechisatie. Worden daarmee de hedendaagse situaties waarmee we ook kerkelijk geconfronteerd worden gebagatelliseerd of ter zijde geschoven? Beslist niet! Laat niemand ook menen, dat het voorgeslacht terugdeinsde voor de vragen van de tijd. Men behandelde toch de Wet in de dienst en op de catechisatie? Uit de praktijk weet ik dat. Daar onze tijd arm is aan de kennis van geloof en bekering, gerechtigheid en heiligheid, de werkelijkheid van het kerkelijk leven bewijst dit, moeten deze meer gepredikt worden en dan voluit Bijbels. Dan zal onder Gods zegen er komen en al meer komen het schriftelijk-confessioneel omgaan met de vraagstukken van vandaag, althans die vraagstukken waarover de kerk als kerk geroepen wordt een uitspraak te doen. En die uitspraak mag nimmer vazig zijn. Die uitspraak mag niet grijs zijn. Niet versluisend. Niet voor tweeërlei uitleg vatbaar. Het moet zijn: "en daar staat geschreven". Wie als kerk het niet aandurft te belijden: "en zo zegt de Heere", heeft de Schrift in de hand, maar leeft niet bij en uit de Schrift. Die kerk buigt ook niet voor de Schrift, maar laat de Schrift buigen voor de tijd. Zij laat de Schrift niet spreken in de tijd, maar de tijd laat men in en door de Schrift spreken. En hoe gaat men dan met de jeugd, de toekomst der kerk om? Stuurloos stuurt men de jeugd het donkere bos van het leven in, zonder overtuiging, zonder zekerheid. Zonder Gids, zonder licht.

Welk een verantwoordelijkheid rust er niet op de ambtsdragers. Predikanten, ouderlingen, diakenen. Ja welk een verantwoordelijkheid werd niet opgenomen in het bevestigingsuur. Wordt het formulier, gelezen in een heilig uur van het leven, steeds overdacht? Wordt voor het geëiste veel gebeden? Nodig, broodnodig vandaag, opdat we als kerk niet verder wegglijden en almeer beïnvloed worden door de kerkelijke tijdgeest, maar mogen leven en almeer leven bij en door de reine verkondiging van Gods Woord. Kennend de reine bediening van de sacramenten en wanneer noodzakelijk komende tot de uitvoering van de kerkelijke tucht in heilige gebondenheid aan Gods Woord. God de Heere geve dit. Dan zal de verdeeldheid gaan wijken en de eenheid, de eenheid des Geestes blijken. Dan zijn we ook kerk in de wereld, met een boodschap voor de wereld. Dan is de kerk weer een lichtend licht en een zoutend zout.

O, God! Herdenk de trouw, aan ons voorheen betoond.

Denk aan Uw volk, door U vanouds verkregen.

Denk aan Uw erf, het voorwerp van Uw zegen.

Aan Sions berg, waar G' eertijds hebt gewoond.

Ds. M.C. Tanis.

Een proefschrift, getiteld: "Bewaar het Pand" 7.

In hoeverre is er in de tweede helft van de twintigste eeuw bij de bevindelijk gereformeerden sprake geweest van sociale assimilatie? Deze vraag komt aan de orde in hoofdstuk 8: Tussentijdse balans: sociale persistentie. Hier worden de christelijke gereformeerden voortdurend genoemd, o.a. in paragraaf 4 over kerkelijk en politiek grensverkeer. Dr. Janse schrijft op blz. 208/10 het volgende: "Voor wat het interkerkelijk grensverkeer betreft kunnen we ten aanzien van de Gereformeerde Gemeenten concluderen dat dit kerkverband een relatief groot en voortdurend toenemend verliessaldo vertoont met de Nederlandse Hervormde Kerk. Van 1965 tot 1984 bedroeg dit verliessaldo plm. 5300 personen. Een deel van deze kerkverlaters neemt daarbij ook afscheid van de bevindelijk gereformeerde kring, een ander (klei-

ner?) deel niet. Daarentegen leverde het grensverkeer met de Christelijke Gereformeerde Kerken in de periode 1965-1974 een aanzienlijk overschot op, zeker als we de overkomst van de voormalige Christelijke Gereformeerde kerk van Zwijndrecht daarbij tellen. In totaal bedraagt dat overschot - volgens eigen opgave - in deze periode plm. 1600 personen. Na 1975 is het grensverkeer tussen de Gereformeerde Gemeenten en de Christelijke Gereformeerde Kerken nagenoeg in evenwicht. Een duidelijk overschot is er voor de Gereformeerde Gemeenten in het grensverkeer met de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland (plm. 1500 personen) en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (plm. 600 personen).

In de periode 1975-1983 waren de totale verliezen echter ruim 4700 groter dan de winsten. Dat is een belangrijk verschil met voorgaande jaren. Dat verklaart ook voor een (groot) deel waarom sinds de tweede helft van de zeventiger jaren de groei van de Gereformeerde Gemeenten op een veel lager niveau is terecht gekomen dan voordien. De Christelijke Gereformeerde Kerken hadden in de periode 1960-1983 ten opzichte van Nederlandse Hervormde Kerk een verliessaldo van plm. 2250 personen. Dit verlies is vrijwjl geheel ontstaan sinds 1970. In de jaren zestig was het grensverkeer tussen deze beide kerken vrijwel in evenwicht. Ten opzichte van de Gereformeerde Gemeenten was er - volgens eigen opgave - een verliessaldo van plm. 1100 personen (inclusief Zwijndrecht). Dit verlies werd geleden in de periode 1965-1974. Ten opzichte van allerlei kleinere kerken en groepen (exclusief die van de bevindelijk gereformeerde signatuur) was er een verlies van plm. 1200 personen. Het grensverkeer met de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland leverde een klein positief saldo op (plm. 100 personen), het grensverkeer met de Gereformeerde Gemeenten in Nederland een zeer klein positief saldo. Daarentegen leverde het grensverkeer met diverse kleine bevindelijk gereformeerde kerken en groepen een wat groter positief saldo op (bijna 250 personen). Voor een belangrijk deel betrof dit grensverkeer overgangen van gemeenten of gedeelten van gemeenten. Een groot positief saldo leverde het grensverkeer op met de Gereformeerde Kerken. In de eerste helft van de jaren zestig was dit saldo nog negatief, maar daarna ontstonden er grote overschotten. In totaal was er in die periode 1960-1983 een positief saldo van plm. 3400 personen. Ook ten opzichte van de vrijgemaakten (incl. de nederlands gereformeerden) was er in totaal een positief saldo van plm. 1700 personen.

In totaal voegden zich in de periode 1960-1983 volgens de beschikbare cijfers 26.560 personen bij de Christelijke Gereformeerde Kerken, terwijl 32.537 personen deze kerken verlieten. Dat aantal van hen die in deze 24 jaar (nauwelijks de duur van een generatie) met hun kerk braken, is niet minder dan 51% van het ledenbestand dat de Christelijke Gereformeerde Kerken in 1960 hadden. Voor een (beperkt) deel heeft deze uittocht betrekking op bevindelijk gereformeerden die (noodgedwongen) een ander kerkelijk onderdak zochten in de Gereformeerde Gemeenten, de Nederlands Hervormde Kerk of de (vrije) Oud Gereformeerde Gemeenten. Wat de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland betreft, die hebben duidelijk een verliessaldo ten opzichte van de Gereformeerde Gemeenten en in veel mindere mate ook ten opzichte van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Vermoedelijk is er ook sprake van een meer of minder omvangrijk verliessaldo ten opzichte van de Nederlands Hervormde Kerk.

De hervormde component van de bevindelijk gereformeerde groepering blijkt ook nu weer het moeilijkst te analyseren. Onmiskenbaar vindt er ook hier assimilatie plaats naar de onkerkelijkheid en naar de "lichtere" varianten in de Hervormde Kerk. Maar cijfers hierover zijn niet beschikbaar. De assimilatie naar de onkerkelijkheid bevindt zich hier mogelijk op hetzelfde niveau als bij de Gereformeerde Gemeenten het geval is. Van belang is verder dat de Gereformeerde Gemeenten in ieder geval sinds 1965 en de

Christelijke Gereformeerde Kerken sinds de jaren zeventig, een verliessaldo hebben ten opzichte van de Ned. Hervormde Kerk. Waarschijnlijk wordt dat verlies voornamelijk geleden ten opzichte van de Gereformeerde Bond. Dat is dan een opvallend verschil met vroeger. In de jaren vijftig werd vanuit de Gereformeerde Bond nog geklaagd over het feit dat jaarlijks "verscheidene honderden" de Hervormde Kerk verlieten "om zich aan te sluiten bij de één of andere gescheiden kerk", waardoor "veel bloed van het lichaam van de kerk (werd) afgetapt". Ook voor de oorlog, met name in de jaren dertig, was er een duidelijk ledenverlies van de Gereformeerde-bondsmodaliteit aan de afgescheiden kerken."

Tot zover de aanhaling uit het proefschrift. Wat we hier lezen is wel erg onthullend, vooral wat de Christelijke Gereformeerde Kerken betreft. Er wordt wel eens gezegd (geschreven) dat de christelijke gereformeerden elkaar ondanks de vele verschillen toch vasthouden. Dit wordt door bovenstaande cijfers wel erg betwist. Er is geen openlijke breuk gekomen, dat is waar, maar zo stilltjes zijn er velen heengegaan, omdat het voor hen in deze kerken te licht of te zwaar was (geworden).

Voor de velen die heengingen zijn anderen in de plaats gekomen en oefenen hun invloed uit en geven daarmee een ander gezicht aan vele kerken in dit kerkverband. Dit brengt mee dat men niet blijft bij wat vroeger hoge waarde had en nog heeft bij de bevindelijk gereformeerden, voor wie in vele kerken steeds minder plaats gelaten is.

Dankbaar mag worden geconstateerd, dat er toch nog kerken zijn, die nog hetzelfde beeld vertonen als vele jaren geleden.

Maar hoe zal het in de toekomst gaan? Komt er nog meer infiltratie of een zuivering?

B.

Een vertroosting bij pijn

We moeten pijn niet onderschatten.. Het is dwaas te zeggen, dat we er boven verheven zijn om er door bewogen te worden, dat, als het slechts voor een tijd is, we er helemaal geen gewag van mogen maken.

Om vertroosting in mijn tijd van pijn te verkrijgen volg ik een geheel andere gedachtengang. Zo ver ik er van af ben dat ik niets met pijn heb te maken, heb ik er juist veel mee te maken. Ik geloof dat het een zeer reële moeite is, een zeer grote beproeving, iets wat een grote eis stelt aan mijn geloof en geduld en ook al mijn krachten van lichaam en geest. Ik beschouw het als een belediging van iedereen die pijn lijdt, wanneer zijn lijden licht wordt geacht. Ik beschouw hem niet als een Spartaan, die er trots op is als hij pijn lijdt zonder medelijden. En ik ben er ook niet een. Aan de andere kant, ik wil graag te doen hebben met de pijn van een ander. Het zou mij bedroeven, wanneer ik, als ik een man of vrouw in lijden zag, niets ervan zou gevoelen.

Pijn is een onloochenbaar feit en het is gewoonweg dwaas te trachten er mee te leven.

En hier vandaan komt een deel van mijn vertroosting. Wees er dan van overtuigd, dat God uw pijn niet licht acht. Ik ben vertroost in mijn lijden bij de gedachte, dat God er alles van af weet en er ook mee te doen heeft. Medelijden is een heerlijke balsem en u hebt het medelijden van God.

Dan, waarom neemt Hij uw pijn niet weg, terwijl Hij dat ongetwijfeld zou kunnen doen door slechts één enkel woord? Misschien hebt u daarom soms een harde gedachte van God gehad. U weet, dat uw dokter, uw vriend die u komt bezoeken en die medelijden met u heeft, zeker in één ogenblik uw pijn zou wegnemen als hij zou kunnen. En waar God het kan maar niet doet, is daarom Zijn medelijden minder dan dat van uw vriend?

Stellig niet! We zien de oorzaken van de pijn niet; we zijn als kinderen die voor een tegenwoordig voordeel zouden prijsgeven enig toekomstig goed hoe groot ook. Maar onze medelijdende Vader is wijs, met een volmaakte verziende wijsheid. En Hij wil dat wij grote zegening verkrijgen, wanneer

we slechts willen dat Hij ons zou zegenen in Zijn eigen weg.

Daarom, weest vertroost in welke pijn ook bij de gedachte dat zij niet aan de aandacht van God is ontgaan, maar door Hem is aangekend, door Hem is gevoeld. "Mijn zuchten is voor U niet verborgen" (Psalm 38 : 10). Pijn is geen gewone zaak, wanneer we haar in verband brengen met het medelijden van God.

Dan, we komen tot de gedachte dat Jezus pijn geleden heeft. Houd dat als een tweede vertroosting. Christus (God en mens) heeft in zijn menselijke natuur, gemaakt van zenuwen en vlees en bloed, juist als de uwe, elke zenuw gelijk, elke spier gelijk, in werkelijkheid grote pijn gevoeld, vermoedelijk groter dan enige, die u ooit gevoeld hebt. Een hevige pijn was hevig, een afmattende, doordringende pijn was afmattend en doordringend voor Hem, evenals zulke pijnen voor u zijn. Ongetwijfeld hebt u geen pijn dan die Hij eveneens gevoelde, vermoedelijk de hevige pijn in haar hoogste vorm aan het kruis.

Ik denk dat het u zal helpen uw pijn te dragen en u er zich in zult vertroosten, wanneer u komt tot gemeenschap met Christus in het beschouwen ervan. Het is niet de meest heldhaftige, de meest uitnemende weg uzelf op te sluiten en haar vastbesloten alleen te dragen. Misschien kunnen uw naaste en dierbaarste vrienden niet in uw lijden komen, en dat is soms om u verdriet te doen en te prikkelen. Wel, denk er aan, dat er een vriend is die het kan: in al uw benauwdheden was Hij benauwd. En die Vriend heeft medelijden met u en gij zijt niet onopgemerkt en uw pijn is niet onderschat. Stellig is hier geen geringe vertroosting.

Een andere vertroosting bij pijn is de gedachte, dat dit alles een einde zal hebben.

Er is verwachting voor u. Jezus heeft voor de vreugde Hem voorgesteld het kruis verdragen en de schande veracht. Elke pijn die gedragen wordt is een pijn minder te dragen. En God wil hebben dat wij denken aan het einde. Hij plaatst al de toekomstige zegening vóór ons en spreekt er ons van voor we ze verkrijgen, opdat ze ons op onze weg zou vertroosten en bemoedigen. Lees wat er staat in Openbaring 21 : 4: "En God zal alle tranen van hunne ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw; noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan". Ik zeg niet dat dit de pijn zelf wat minder maakt, maar dit geeft ons moed om haar te dragen, ze geeft ons een blik op de uiteindelijke weg eruit; en op z'n zachtst uitgedrukt, dit bemoedigt ons.

Verder, er is een vertroosting in pijnlijke ziekten, dat we in gemeenschap met aanzienlijken zijn. Een ontelbaar aantal van de voornaamste dienaren van God zijn pijnlijders geweest. Velen van hen hebben pijn gehad, waar niemand iets van wist voordat zij gestorven waren; dan werd er in hun dagboeken een verslag van gevonden.

En het is een vertroosting, dat pijn zegening uitwerkt. "En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft hij zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid." (Hebr. 12 : 11). Vergeefse arbeid is het ergste van de inspanning. Te trachten hen te onderwijzen, die of niet kunnen of niet willen leren. Grond te ploegen die geen vruchtbaarheid heeft en geen daarmee overeenkomende opbrengst kan geven. Dit en alle soortgelijke werk is dubbele inspanning. En dubbele pijn is van deze aard. Maar geen pijn is doelloos, wanneer we slechts willen zien dat ze een doel heeft. God bedoelt er zegen mee uit te werken. Hij bedoelt ermee, dat zij iets achter zich zou nalaten. Pijn heeft haar plaats in het plan van ons leven, van de tijd van de val af. Voorts, waarom hebben niet alle mensen pijn?

Omdat het plan van het leven van alle mensen niet hetzelfde is. Het zij voor ons genoeg, als ze over ons komt, dat ze behoort tot het plan met ons. En we moeten geloven, dat ze er niet voor niets is gekomen, maar dat Gods goed komt in onze weg, en te weten dat er goed voor ons is, is vertroosting op zichzelf. Onthoud nog een vertroosting. Bij pijn, wanneer ze op een rechte wijze gedragen wordt,

kan men God behagen. Maar misschien is onze pijn zo hevig of heeft ze ons zo afgemat, dat we niet het gevoel kunnen krijgen actief werkzaam te zijn; we kunnen niet de gedachte levendig voor ons hebben dat we God behagen.

Onder deze omstandigheden is het een vertroosting te bedenken, dat God niet verlangt dat wij het denken. Hij is geen harde leermeester. Hij wil alleen dat we ons overgeven in Zijn handen. We mogen dat doen en achterover leunen in onze stoelen of op onze kussens, en gevoelen dat we Hem behagen, hoewel we geen werkzame gedachten omtrent Hem hebben.

Zo is pijn, hoe erg ze ongetwijfeld is, niet helemaal zo'n troosteloze zaak als we gedachtenloos of verdrietig zouden veronderstellen. Zij heeft vertroosting die erbij horen, die haar eigen zijn, en zonder twijfel sommige die niet op andere wijze zijn te verkrijgen.

"Wien de Heere lief heeft kastijdt Hij en Hij geselt een iegelijk zoon die Hij aanneemt; en menigeen kan zeggen: "Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik; maar nu onderhoud ik Uw woord." (Psalm 119 : 67).

Laat daarom iemand die pijn lijdt deze dingen bij zichzelf zeggen: "Gij, o mijn Zaligmaker, hebt pijn geleden in de dagen van Uw vlees; zal de dienstknecht meer zijn dan zijn Meester, de discipel meer dan zijn Heere?"

O mijn Zaligmaker, Gij kent mijn lijden. Ik dank U, dat U in Uw verhoging met mij te doen hebt. Ik vertroost mijzelf in Uw nederbuigende goedheid en het medelijden van Uw liefde.

Wat deze mijn pijn betreft, deze dingen hebben een einde. Open voor mij, o Heere, het gezicht op de zaligheid; breng levendig voor mijn hart de tijd, wanneer er geen lijden meer zal zijn. Laat de hemel komen voor mijn vermoeide ogen; en laat mij verdragen als ziende U, de Onzienlijke, en ook de wereld die onzienlijk is. Laat de pijnloze eeuwigheid mij kracht geven in deze mijn pijnvolle uren.

Ik prijs U, o mijn God, dat ik in broederschap sta met de aanzienlijken van Uw koninkrijk in deze mijn pijn, en tot hiertoe in de gemeenschap der heiligen. O laat mij dat edel gezelschap niet te schande maken! Sterk mij, o mijn God, bij de gedachte aan alles wat zij zo voornaam verdragen hebben en laat me gevoelen dat ik niet alleen ben. Laat een besef van broederschap mij sterk maken.

Laat me, o mijn Vader, niet uw zegen verhinderen door de middelen te verwerpen, waardoor Gij ze zendt. Laat me niet één van de wegen van Uw weldaden afsluiten. Laat me vertrouwen, dat U mij goed wilt doen. Zegen mijn pijn voor Uw hoge handelingen. Heilig ze, dat ze een brenger van voorspoed voor mij mogen zijn.

Toon mij, o Heere, in mijn pijn het licht van Uw aangezicht, opdat ik mag weten, dat Gij goedgunstig zijt. Laat me mijn pijn gebruiken als een instrument om U te behagen. Laat me horen dat U tot mij spreekt en zegt, dat Gij dit offer uit mijn handen aanneemt".

Dus, in het medelijden van Christus,
Dus, verdragende wat een einde neemt,
Dus, in de broederschap met aanzienlijken van het koninkrijk,
Dus, dragende wat zegening brengt,
Dus, behagende God,

Wees vertroost, een in het lijden, in de pijn. God heeft beschikt, dat geen plaats helemaal zonder vertroosting zal zijn, en er zijn hier vele vertroosting voor u.

Het bovenstaande moge alle pijnlijders tot zegen en

B.

Door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk Gods

Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het koninkrijk Gods. Gods kinderen hebben hun beproevingen. God heeft nooit bedoeld, toen Hij Zich Zijn volk verkoos, dat het een onbeproefd volk zou zijn. Zij worden gekeurd in de smeltkroes der ellenden. Zij werden nooit verkoren tot wereldse vrede en aardse vreugde. Ontheffing van ziekte of van de smarten der sterfelijkheid werd hun nooit beloofd, maar toen de Heere de lijst

hunner voorrechten opmaakte, voegde Hij kastijdingen tussen die dingen, waarvan zij onvermijdelijk erfgenamen zouden worden. Beproevingen zijn een deel van ons lot. Zij werden ons voorbeschikt in Gods plechtige besluiten en ons vermaakt in Christus' laatste legaat. Zo zeker als de sterren door Zijn handen gemaakt en hare banen door Hem bepaald zijn, zo zeker worden onze beproevingen ons toegedeeld. Hij heeft haar tijd en hare plaats, hare hevigheid en hare uitwerking, die zij op ons hebben zullen, vastgesteld. De rechtvaardigen moeten nimmer verwachten de moeilijkheden te ontgaan. Doen ze dit dan zullen zij worden teleurgesteld, want geent hunner voorgangers is daar buiten gebleven. Let op het geduld van Job, gedenk aan Abraham, want hij had zijn beproevingen en door zijn geloof te midden der beproevingen werd hij de vader der gelovigen. Sla de levensbeschrijvingen van alle patriarchen, profeten, apostelen en martelaren nauwlettend gade en gij zult ontdekken, dat niemand van hen, die God tot vaten der genade maakte, het vuur der beproevingen ontging.

Het is van ouds beschikt dat het kruis der droefenis op ieder vat der genade zou ingedrukt worden als het koninklijk wapen, waardoor de erevaten des Konings onderscheiden worden.

Maar hoewel verdrukking aldus het pad van Gods kinderen zij, hebben zij de vertroosting van te weten, dat hun Meester die vóór hen is doorgedaan. Zij hebben Zijn nabijheid en Zijn medelijden om hen te bemoedigen, Zijn genade om hen te ondersteunen, en Zijn voorbeeld om hen te leren hoe zij zich moeten gedragen, en wanneer zij "het Koninkrijk" bereiken zal het meer dan een vergoeding zijn voor de "vele verdrukkingen" die zij door hebben moeten gaan, om daar binnen te komen.

Zo schreef C.H. Spurgeon naar aanleiding van Handelingen 14 : 22.

Een kind des Heeren stuurde me dit stukje toen ik in het ziekenhuis lag, in de hoop dat ik er veel, zeer veel aan zou hebben. Ze schrijft er bij: "Indertijd heb ik er voor mezelf veel van mogen hebben in een kruisweg. O toen kon ik het niet op van dat koninklijk wapen en dat ik toen ik 19 jaar was die gehad heb, en de Heere ze waar heeft gemaakt. O ds. daar zullen we toch een eeuwigheid voor nodig hebben om dat wonder uit te wonderen, waarom was het op mij gemunt, daar die toch niet beter is als zijn lot- en natuurgenoet."

We nemen dit in ons blad op in de gedachte dat het bovenstaande weerklank zal vinden in de harten van vele lezers van ons blad.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 6

Beste jongelui!

"En het geschiedde als ik deze woorden hoorde, zo zat ik neder en weende, en bedreef rouw enige dagen, en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van de God des hemels."

Neh. 1 : 4.

Het bezoek dat Nehemia van zijn broer Hanani en enige afgevaardigden uit Juda had ontvangen, was niet bepaald een prettig bezoek. Een droeve tijding hadden zij hem overgebracht, over de gesteldheid van de muren van Jeruzalem en over de poorten, die met vuur verbrand waren. Het oude bondsvolk was er zeer naar aan toe. Het verkeerde in grote ellende en versmaadheid. De wereld lachte. De duivel lachte ook, als die ten minste lachen kan. Maar jullie begrijpen wel wat ik daar mee bedoel.

We hebben geprobeerd vanuit het Woord van God, de schijnwerper te laten vallen op het kerkelijke leven in deze tijd. En dan niet in het algemeen, maar ook in het bijzonder wat onze eigen kerken betreft. Daar zou natuurlijk nog veel meer over te zeggen zijn. Veel dingen komen boven water en nog veel meer zaken blijven er onder. We laten dat verder maar zitten. Wat meegedeeld is, is op zichzelf al erg genoeg.

Zoals het nu in het kerkelijk leven gesteld is, zo kan het persoonlijk ook nog weer een keer zijn. Want het hart van de mens is ook een stad. De stad mensenziel. Daar moeten we niet aan voorbijgaan. Een wereldling heeft ook een ziel. Dat is ook een stad. Daarin is voor God geen plaats. Alleen de boze houdt daar de zaak bezet. En alles schijnt in vrede te verkeren. Althans, wanneer je aan een wereldling vraagt hoe het van binnen gesteld is, dan zegt hij meestal onverwijd: Best! Ik heb nergens last van. In werkelijkheid is dat natuurlijk dikwijls heel anders. Want elk mens leeft achter een masker. We leven op dit moment in de carnavalstijd. Als je dat ziet, zoals dat in het zuiden van het land gevierd wordt, terwijl het steeds meer naar het noorden zich uitbreidt, dan kun je de armoede van de wereldling door alle potserlijkheid heen, zien. Men doet zo gek en opgewonden mogelijk. Men wil vrolijk zijn. Doch of men het in werkelijkheid ook is? Achter de maskers die men draagt, gaat niet zelden een wereld vol ellende schuil. Je kunt er alleen maar medelijden mee hebben als je de massa dansende en springende, naar de eeuwige rampzaligheid ziet gaan. Wanneer je de gelegenheid krijgt en de vrijmoedigheid daarbij, omdat te zeggen, haalt men alleen de schouders maar op, en wordt je voor achterlijk versleten. Al moet het "Bekeert u!" de wereld worden toegeroepen, het is en blijft toch altijd weer een vrijmachtig Godswerk. Hij alleen kan mensen bekeren. En die Hij van eeuwigheid tot de zaligheid heeft uitverkoren, worden door Hem ook bekeerd. Dat is natuurlijk niet zó geschreven om de verantwoordelijkheid van de mens op dood spoor te rangeren, verre vandaar. Doch alleen om te doen weten, dat God door alles heen Zijn Raad uitvoert.

Degenen die door de Heere getrokken worden, zullen zeker komen. En die komen er achter dat hun ziel een stad gelijk is. Wanneer de Heere daarin woont en gediend wordt, dan is er vrede van binnen. "Wat vreë heeft elk die Uwe wet bemint. Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten. Ik HEERE, die al mijn blijdschap in U vindt; Hoop op uw heil, met al Uw gunstgenoten. Ik doe Uw geboën oprecht en welgezind. Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten". Het is aangenaam als het er zo van binnen naar toe mag gaan. Doch het is niet altijd zo gesteld. Daar komen andere tijden overheen. Tijden waarin men niet meer zulk een nauw leven lijdt. Dan worden de poorten van de stad opengezet naar de kant van de wereld. Dij vijand komt dan binnen. En dan moet de Heere met Zijn gunst wijken. Men komt dan in grote ellende terecht en versmaadheid. Want dan zeggen de vijanden van binnen: Waar is nu God, op Wie gij bouwdet, en aan Wie ge uw zaak vertrouwdet? In plaats dat men het vriendelijk aangezicht van God in gunst tot zich gewend ziet, moet men onder de verberging van Gods aangezicht doorgaan. En dat is voor degenen, die God in de waarheid liefhebben, een smartelijke zaak. Zo leert men op de school des Geestes zijn ellende steeds beter kennen, om door de nood gedreven, tenslotte toch weer de toevlucht tot God nemen.

Ik hoop dat deze dingen geen vreemde zaken zijn in het leven van mijn jonge lezers, en natuurlijk ook niet in het leven van de oudere lezers.

Nehemia, een echt kind van God, had er verstand van. Dat blijkt uit het vervolg. Hij zegt het zelf: "En het geschiedde als ik deze dingen hoorde, zo zat ik neder en weende, en bedreef rouw enige dagen, en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van de God des hemels."

Toen Nehemia, de man die zo hoog geklommen was op de maatschappelijke ladder-hij was des konings schenker-deze dingen hoorde, ging hij niet op een toren staan om vanuit de hoogte de zaak eens te bekijken, om dan vervolgens af te gaan geven op die heidenen, die het volk in zulk een grote ellende deed verkeren en die dat volk met versmaadheid overlaadden. Hij ging ook niet te keer tegen de kinderen zijns volks, om hen hun slapheid te verwijten, dat zij namelijk zo gauw de moed hadden laten zakken. Het had toch wel

anders gekund? Waarom moest dat nu zo? Ik lees niets van dat alles.

Op zichzelf zouden dat natuurlijk wel begrijpelijke, menselijke reacties zijn geweest. Want laten we eerlijk zijn, als er narigheden zijn, zijn we al gauw geneigd om allen en alles de schuld te geven, behalve onszelf. Dat is nu eenmaal een erfenis die wij van Adam hebben meegekregen. Toen hij ter verantwoording werd geroepen over hetgeen door hem gedaan was, gaf hij zijn vrouw de schuld. En zijn vrouw was al niet veel beter, want die gaf de slang de schuld. Zo is het ook met de mensen in het jaar 1986. Zo gaat het in de wereld, zo gaat het ook in de kerken. Van alle ellende die er is, geeft een ieder de ander de schuld. Men gaat dan natuurlijk zelf vrijuit.

Het kan ook wezen dat men zichzelf de schuld geeft. Doch het gebeurt dan niet omdat men de schuld zo zwaar gevoelt, doch omdat het zo mooi staat. Want het boetekleed ontsiert de mens niet. Dat is een mooispreekwoord. Het is ook een waar spreekwoord. Doch degene die het aan moet trekken, doet dat niet voor het "mooi". En dat gebeurt ook. Niet zo zeer in de wereld, doch veelmeer in de kerk. Ten deze zijn de kinderen der wereld voorzichtiger dan de kinderen des lichts. Men begint dan bij voorbaat met klagen. En men blijft klagen. Je kunt er zelfs nog een "goede boterham" mee verdienen ook. Doch het is dan een klagen met de mond.

Er zit geen klagend hart achter. Want zo iets heeft een mens niet van zichzelf. Dat moet men krijgen van Boven. En daar mocht Nehemia nu in delen. Want als hij al die ellende hoorde, ging hij niet de hoogte in, doch naar beneden. Hij zat neder en weende. Het waren geen krokodillen-tranen, geen Ezau's tranen, maar harte tranen. Hij bedreef rouw enige dagen. Als jullie je bijbel lezen dan zul je zien dat dat woord "enige" schuin gedrukt staat, of tussen haakjes. Dat wil dan zeggen dat het in de grondtaal niet staat. De vertalers hebben gemeend, terwille van de duidelijkheid dit er tussen te moeten zetten.

Doch in dit verband hadden zij het gerust weg kunnen laten. Want letterlijk staat er dat hij "dagen rouw bedreef". Het was dus maar niet een ontboezeming van een enkel ogenblik, of van een korte tijd, maar het heeft lang geduurd. Het duurde dagen. Wat was deze man bedroefd, dat het er in Jeruzalem zo ellendig naar toging. En dat dan nog niet zo zeer omdat het met de stad zo slecht gesteld was en omdat het volk in zo grote ellende en versmaadheid verkeerde, maar veel meer nog omdat er de ere Gods mee gemoeid was. Want Jeruzalem was toch de "stad Gods". Daar stond toch het huis Gods? Daar moest de dienst van God plaats hebben. En dat verkeerde allemaal in een staat van verval. En daar werd de naam des Heeren om gelasterd. Dát ging Nehemia van harte.

Daarom was hij vastende en biddende voor het aangezicht van de God des hemels. Hij, die het zo goed had, die gewend was koninklijke spijs te eten en soortgelijke drank te drinken, weigerde alles wat zijn vleselijke tong kon strelen. En hij was voortdurend in het gebed. Hij was biddende voor het aangezicht van de God des hemels. Dat wil zeggen: Hij ging met de nood van Jeruzalem, het volk dat daar woonde en ook met zijn eigen nood, niet naar de mensen. Niet naar de grote mensen op aarde, maar naar de God des hemels. Dat is Degene Die alleen God is. Die de hemel heeft tot Zijn troon en deze lage aarde tot een voetbank Zijner voeten. Dat is de almachtige God. Buiten Hem is er geen God. En tot die God nam Nehemia zijn toevlucht.. Dat wil zeggen: Daarheen vluchtte hij, door de nood gedreven. Gelukkig degenen die met Nehemia van dat Adres gebruik weten te maken. Weten jullie dat ook? Want ik zie dat ik weer aan de maat ben. Maar het is toch wel een vraag die de overdenking waard is. Denkt er daarom maar eens goed over na. Want als je dat Adres niet kent, is het al met al maar kwalijk gesteld. Doch ik hoop van jullie betere dingen.

Hartelijk gegroet van jullie aller vriend,
Ds. H.C. v.d. Ent.

40 jaar De Driestar

De Driestar is een begrip geworden. Wanneer deze naam wordt genoemd denken velen als vanzelfsprekend aan een grote reformatorische scholengemeenschap. Daar was veertig jaar geleden nog niets van te zien. Toch was er toen al een klein begin van wat nu De Driestar is.

Te Krabbendijke werd onder de bezielende leiding van de heer P. Kuijt, het hoofd van de school van de Gereformeerde Gemeente, de grondslag gelegd voor een reformatorische onderwijzersopleiding. Er kwam een kweekschool, maar zonder subsidie. Er moesten heel wat offers worden gebracht. Er waren voortdurend vele zorgen. Later verhuisde de school naar Gouda, maar aanvankelijk bleef de erkenning nog achterwege. Het waren moeilijke jaren, maar tenslotte kwam de erkenning van overheidswege. Toch bleven er moeilijkheden in velerlei opzicht. Het aantal leerlingen breidde zich gedurig uit. Er moest onderdak voor hen zijn. Er moesten leslokalen zijn en bevoegde leerkrachten enz. Er kwam na jaren een groot schoolgebouw en een internaat. Al spoedig bleek dat er meer ruimte nodig was. Later kwam ook hierin door nieuwbouw verbetering.

Ter gelegenheid van het veertig-jarig bestaan van De Driestar is er een gedenkboek uitgegeven. Daarin kan men veel lezen omtrent de geschiedenis van de school van het begin tot nu toe. Alles is op een onderhoudende wijze beschreven. We leven mee met de vreugde en de zorgen.

We stemmen in met wat de voorzitter van het bestuur in een Woord vooraf schreef: De drie Formulieren van Enigheid hebben bewezen de stormen van Schriftkritiek en allerlei modernistische vernieuwingen te kunnen overleven en zelfs richting te kunnen geven in het zoeken naar antwoorden op actuele vragen. "De Driestar" wil onderwijs geven en in dat onderwijs ook zoeken naar deze antwoorden binnen de grenzen van Schrift en belijdenis. Maar bovenal wijzen op de rust die te vinden is in het volbrachte offer van de Heere Jezus Christus. Het Woord van God geeft veiligheid en is richtsnoer voor ons leven voor nu en straks.

Op grond van dat Woord van God mocht "De Driestar" 40 jaar geschiedenis maken. Een zeer bewogen geschiedenis!

Dit boek wil u daarvan een indruk geven. Na een korte chronologische schets beschrijven we aan de hand van een aantal thema's de historie van 40 jaar "Driestar". Een klein klasje groeide uit tot twee scholen met in totaal 2.500 leerlingen en studenten en 200 personeelsleden (docenten en onderwijs-ondersteunend personeel). Wanneer we terugzien, is het "Soli Deo Gloria".

*Hij maakte, Hij die heerlijk is,
Zijn wond'ren een gedachtenis.*

Alhoewel Hij mensen wilde gebruiken, werd werd de zegen alleen van Hem verkregen! Tot zover de Voorzitter van het bestuur. Uit het boek blijkt duidelijk dat er zorgen en noden zijn en blijven. Er is waakzaamheid en gebed nodig. Ook bij de achterban. De Driestar heeft vele leerkrachten afgeleverd die nu voor een groot gedeelte bij het Reformatorisch onderwijs werkzaam zijn. Ook in de toekomst zijn er leerkrachten nodig die het Reformatorisch onderwijs willen dienen. Het jubileum-boek telt 324 blz. Het is voorzien van vele illustraties. Het is verkrijgbaar bij de administratie PABO De Driestar, Bleu-landweg 492, 2803 HS Gouda. De prijs is f 25,-, plus verzendkosten.

B.

Geroepen tot de bruiloft des Lams

door en over Ds. A. de Waard

Ds. A. de Waard groeide op te Hendrik-Ido-Ambacht. Hij kwam als kind tot bekering en werd op later leeftijd na veel strijd predikant, eerst te Alblasserdam en later te Hendrik-Ido-Ambacht, waar hij de opvolger werd van de bekende Ds. G. van de Breevaart. Zelf schreef Ds. de Waard over zijn kinderjaren, jeugdherinneringen, de oorlogsjaren, over het feit dat hij ouderling werd en later

herder en leraar. Een zoon schrijft verder over de jaren te Alblasserdam en te Hendrik-Ido-Ambacht. Ook over het ziek- en sterfbed. Vervolgens komt er een preek van Ds. M. van Roon, gehouden vóór de begrafenis en verschillende toespraken die bij die gelegenheid gehouden zijn, waaruit wel blijkt de

AANMELDING LEERLINGEN

**SCHOLENGEMEENSCHAP
PLANCIUS**
voor reformatisch
lager beroepsonderwijs

Carnissensingel 210, Postbus 55094, 3008 EB Rotterdam, tel. 010 - 801422.

Voor het schooljaar 1986-1987 kunnen vanaf heden leerlingen worden aangemeld.

De aanmelding voor het brugjaar kan plaatsvinden via de directeur van de basisschool.

Voor het tweede en derde leerjaar rechtstreeks bij de schooladministratie.

Aanmelding voor het derde leerjaar is mogelijk voor de volgende afdelingen:

- Mechanische techniek
- Bouwtechniek
- Elektrotechniek
- Kantoorpraktijk
- Winkelpraktijk
- Huishoudkunde
- Textiele werkvormen

Sluiting aanmeldingstermijn: 1 maart 1986.

STEUN DE GBS

in haar strijd tegen de Schriftkritiek en de stroom van moderne bijbelvertalingen.

Werk eraan mee, dat de Statenvertaling haar plaats onder ons volk behoudt. Maak het mogelijk dat de GBS ook in andere landen en in andere talen Bijbels in een zuivere overzetting kan verspreiden.

U kunt een gift overmaken op:

giro 1.355.824

GBS

Hendrik Ido Ambacht

Wie zich opgeeft als donateur (bedrag zelf te bepalen, minimum f 5,- per jaar), krijgt bovendien viermaal per jaar het GBS-blad Standvastig toegestuurd en in december de bekende GBS-kalender.

U hoeft geen postzegel te plakken als u zo adresseert:

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

getrouwheid waarmee Ds. de Waard heeft zoeken te arbeiden en de grote waardering voor zijn persoon en arbeid.

Verder bevat het boekje twee preken van Ds. de Waard over Jeremia 30 : 21 en 22 en een over Psalm 32 : 8.

Ds. De Waard behoorde tot een kerkelijke groepering, die wel uit de afscheiding is voortgekomen, maar geheel afzonderlijk staat. We hebben deze dienaar niet persoonlijk gekend, maar verschillende keren met grote waardering over hem horen spreken. Hij ging in het voorjaar van 1984 heen in de

ouderdom van 61 jaren en heeft zijn wens verkregen.

Het boekje is uitgegeven door drukkerij Gebr. Verlooop, postbus 33, 2950 AA Alblasserdam, tel. 01859-2474. Het telt 168 pagina's en kost gebonden f 25,90. Het gaat al om de derde druk, wel een teken dat het boek ingang gevonden heeft.

B.

Wel eens op
TEXEL
geweest?
Beslist de moeite waard.
Bos, duinen, zee, vogel-
broedplaatsen,
visgelegenheden, etc.,
en ... rust.
U kunt op
'DE VERRASSING'
gebruik maken van

volledig pension voor
groot en klein.
Prijzen v.a. f 285,- p.w.
Of u kunt kiezen voor
een bungalow met alle
comfort of sta-caravan.
Voor 60-plussers
speciale voor- en
naseizoenprijzen.
Vraag vrijblijvend onze
kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.

Stationssingel 50
Tel. 08385 - 13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

WESTKAPELLE

Te huur vakantiehuis en
luke stacaravan op zeer
mooi en rustig plekje op
boerderij bij het strand.
Tel. 01187-1441.

Bejaarden die (evt. tijde-
lijk) verzorging behoeven,
bieden wij plaats in ons
particuliere tehuis.

HUIZE

'Edelweiss'

Kortenburglaan 4,
3941 HR Doorn.
Telefoon 03430 - 12534

■ Pension - rustoord,
voor hen die prive-ver-
zorging met huiselijke
sfeer zoeken, en geen
t.v. e.d. wensen. Van 4
jan. t/m 26 mrt. winter-
korting bij 8 of meer dg.
Speciaal geschikt voor
hen die een hotel wat
onpersoonlijk vinden of
die extra aandacht r-
dig hebben.
Driebergen,
"REPOS AILLEURS",
tel. 03438 - 12466.

SNEL AFVALLEN?

Dat is ongezond.
Verstandiger is het op
de veilige natuurlijke
methode met onze
plantaardige
vermageringstabletjes
Bovendien hét natuur-
lijke middel om
verstopping te voor-
komen!
Kuur voor een maand
f 20,-.

DROGISTERIJ SIKKING

Barvoetestraat 5,
2011 WL Haarlem
Tel. 023 - 312882/
324606.
Postgiro 190609.

In "Irene" bent u voor
eten en drinken en lo-
geren onder eigen men-
sen, die op gezellige,
vakkundige en betaal-
bare wijze aan uw wen-
sen voldoen!

HOTEL - PENSION

'IRENE'

Fam. Bostelaar

ELSPEET

tel. 05779 - 1236

OOSTKAPELLE

tel. 01188 - 2929

Steun aan pro-life artsen nodig

Rond 1 maart 1986 wordt het huisartsenvestigingsbesluit van kracht. Artsen zullen zich daarna niet meer vrij kunnen vestigen. Zij zullen eerst moeten beschikken over een vestigingsvergunning. Die vergunning moet worden verleend door het college van Burgemeester en Wethouders in een bepaalde plaats. B en W zullen daarbij worden geadviseerd door een zogenaamde vestigingscommissie.

- In deze commissie zullen onder meer vertegenwoordigers van de plaatselijke huisartsen, verzekeringsinstellingen, apothekers, maar ook van patiëntengroeperingen een plaats krijgen toebedeeld.
- Vestigingscommissies zullen in de toekomst waarschijnlijk ook meer bevoegdheden krijgen. In tal van plaatsen wordt bijvoorbeeld gedacht over een adviesfunctie voor alle gezondheidsvoorzieningen in de zogenaamde eerste lijn: huisartsenhulp, kraamzorg, kruisshulp, maatschappelijk werk enz.
- Dit betekent dat deze commissies, waarvan er in elke plaats één zal komen, belangrijke taken wachten. Het betekent ook, dat pro-life artsen voor hun vestiging afhankelijk worden van de aan B en W uitgebrachte adviezen uit deze commissies.
- De patiëntenzetels in de commissies zijn thans nog onbezet. Het is voor pro-life artsen van groot belang dat pro-life patiënten en burgers hun inbreng in deze commissies zien te krijgen. Het gewicht van een zetel zal toenemen naarmate de plaatselijke achterban groter is.
- De Nederlandse Patiënten Vereniging wil pro-life artsen graag steunen in hun 'vestigingspogingen'. De NPV telt thans zes plaatselijke afdelingen. Drie afdelingen zijn daarnaast nog in oprichting.
- De vorming van meer plaatselijke afdelingen is op korte termijn dringend noodzakelijk.
- Stelt u belang in goede gezondheidsvoorzieningen in uw woonplaats en steunt u de doelstelling van de NPV, namelijk de bevordering van de beschermwaardigheid van het menselijk leven in de gezondheidszorg, meldt u dan bij de NPV aan als lid. Zijn er genoeg leden in uw woonplaats dan kan er een plaatselijke afdeling worden opgericht. Informaties hierover kunnen bij het NPV-kantoor in Utrecht (tel. 030-897887) worden ingewonnen.
- Samen staan we sterk. Ruim 10.000 pro-life leden gingen u reeds voor. Het lidmaatschap bedraagt slechts f 15,- per jaar. Daarvoor ontvangt u alleen al vier maal per jaar ons nieuwsbulletin waarin u op de hoogte wordt gehouden van actuele ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Wordt lid van de NPV en vul onderstaande bon in. Doe het vandaag nog, want morgen hebben we uw steun nodig.

Comité van aanbeveling NPV:

ds. A. Bac, Bodegraven
ds. P. Boomsma, Stiens
M. Dankers, Den Helder
jhr. dr. A.E.M. v.d. Does
de Willebois, Bilthoven
Prof. dr. J. Douma, Kampen
Ir. J. v.d. Graaf, Huizen
Mr. J.J.M. Kaulingfreks, Bavel
Prof. dr. G.A. Lindeboom,
Amsterdam
dr. W.J. Ouweneel, De Bilt
Prof. dr. ir. E. Schuurman,
Breukelen
ds. M.C. Tanis, Sliedrecht
ir. B.J. van der Vlies,
Maartensdijk

BP
Ik wordt lid van de Nederlandse Patiënten Vereniging
Naam:
Geboortedatum:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:

Bon in een gesloten envelop, zonder postzegel opsturen naar: NPV, Antwoordnummer 9204, 3500 ZB Utrecht.